

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Moral insanity

Az erkölcsi züllés, a jellemtelen politikai szemfényvesztés, a legaljasabb és legroszhiszeműbb hazudozás soha sem burjánzott a közéletben oly buján, mint abban a korszakban, mely a haladó-párt mákvirágjait foglalja magába.

Ember, kik egész életükben reszkettek attól, hogy a maguk lábán, a maguk emberiségéből kell megélniök, kik a tisztességes munkától irtózva, folyton a nagy urak előszobáiban görnyedeztek, hogy bárminő hitvány és bectelen szolgálatért jó jövedelmű sinecurát kapjanak, most fölszínre kerültek, mint felkavarodik az utca szeméje, ha a hatalmas forgószél megindul.

A tág lelkiismeret, mely csak a saját egyéni érdekét nézi, uton-útfélen felkínálkozik a nemzet életére törő hatalomnak, mint az a festett képű utcai hetaira, aki egy vacsorára való néhány garasért odaadja magát a legelső jött-mentnek.

Tanult emberek, kiknek a diplomájuk és esküjük nem jelenti egyúttal a tudásukat és becsületüket is, nem tudván a kezükbe adott eszközzel megélhetésüket azonnal fényesen biztosítani s erkölcsileg gyöngék lévén a várakozásra, lemondásra és nélkülözni tudásra, a szégyen legcsekélyebb érzése nélkül szegődnek a kitartottak sorába.

Látunk ott volt földbirtokosokat, akik az őseik által becsülettel megszerzett és megtartott vagyont ledér multságokban elfecsérelték s minthogy újat szerezni nem képesek, esengve sóvárognak egy-egy hivatalért, hogy ne legyenek kénytelenek addigi életmódjukkal felhagyni és a — szerintük — bectelenítő munkára fanyarodni. Látunk üres, tudatlan koponyákat, kiknek a tudatlanságánál csak a lelkiismeretlenségük és erkölcsi szegénységük nagyobb, de kik tudatlanságukat nagyképeséggel leplezik a felületes szemlélő előtt. Mind-mind olyan személyek, kik hosszánával üdvözölnek bármely erkölcstelen és tisztességtelen kormányrendszert, mert érvényesülésüket csakis az biztosíthatja.

Az abszolutizmus mindig ilyenekre támaszkodott a múltban és ilyenekre fog támaszkodni a jövőben is, mert az emberi

méltósággal ellenkező zsarnoki uralmat csak olyan mindenünnen kikopott, gyöngé jellemű és gyöngé erkölcsű népség támogathat, amelynek magasabb eszményi célokról, jogról, becsületről, hazáról fogalma sincs. Egyik a másikat egészíti ki. A zsarnokság melegágya minden erkölcsi züllésnek, sőt saját érdekében kell annak terjedését előmozdítania, mert becsületes és önrzertes nép nem tűri a jármot a nyakán s a korbácsütést a hátán. Becsületesen gondolkozó, okos és önrzertes néppel nem lehet már manapság elhittetni, hogy az a hatalom, amely neki ellensége, Isten kegyelméből van.

Vizont a nemzetük lelkivilágától elidegenedett, erkölcsiileg elaljasodott, pénzért, hivatalért mindenre kapható politikai demi monde-ok ösztönszerűleg támogatják a zsarnoki uralmat, mert csak ezzel és ez által élnek és érvényesülnek.

Nem elégszenek meg a saját bectelenségükkel és gyalázatukkal, hanem szemérmetlen kiabálással gyalázzák a tisztességes embereket, magukhoz akarják rántani az utca sarába a hazafi erényt és egyéni becsületet. Álnok szofizmákkal el akarják hitetni a jámbor, könnyen hívő néppel, hogy az az út, a melyen ők haladnak, az okosság, a becsület és az önzetlen hazafiság útja. Teli szájjal prédikálják, hogy mindenki gazember, aki nem adja el magát, mint ők s nem képes bármire hazája és nemzete ellen akármilyen parancsára, mint ők.

Vakok a világosságra, érzéketlenek az igazságra, az erkölcs és a becsület iránt. Nem érzik, nem tudják, vagy inkább nem akarják érezni és tudni tetteik alávalóságát, minden lépésük, egész életük bectelenségét. Ez a moral insanity. Gyógyítása radikális. Közsítsük ki őket a tisztességes társadalomból, mert ha egészen fölülkerekednek, minden tényük pusztulást és romlást fog maga után hátrahagyni, mint a sáskajárás és a vízözön.

Igy aztán egy haszna mindenestre lesz ennek a mostani fel fordultásnak. A haszontalan elemek fölszínre kerülése alkalmat ad a nemzet erejét képező derék és jellemes emberek tömörülésére. A hazátlan és züllött existenciák féktelenkedése által okozott nyomor és szenvedés meg edzi a honfi jellemet s arra kény-

szeríti majd a nemzet színét-javát, hogy egyedül a saját erejében bízzék. És kifejlődik egy oly hatalmas közszellem, amely pozdorjává tör minden zsarnokságot és minden vélt jogot, amely a nemzet ellen érvényesülni akar.

Dr. Pál Ernő.

A politikai helyzetről.

Társadalmi összetartás.

Minden jel azt mutatja, hogy a legközelebbi időben megismétlődik nálunk az a szomorú emlékü korszak, melyet apáink a múlt század ötvenes és hatvanas éveiben szenvedtek át, amikor a szuronyokra támaszkodó önkényuralom teljesen elnyomta a politikai tevékenységet s a nemzet minden életműködése a társadalom és a család szűkre szabott keretei közé szorítottatott vissza, sőt még ott is folytonos háborgatásoknak és durva zaklatásoknak volt kitéve.

Időszerű dolog tehát felütni az akkori időkről szóló krónikákat és visszaemlékezni apáink elbeszélésére, hogy előttünk álljon a kép, amely a reánk váró sorsot feltünteti.

A törvényhatósági önkormányzatot és közhatósági életet egyszerűen elkobozták. Kinevezett császári hivatalnokok zsarnokoskodtak a nép fölött. A községi élet is csupán a háztartási ügyekre terjedt ki. A gyülekezési jog felfüggesztetett, politikáról, közjogról még csak beszélni sem volt szabad. A sajtószabadság csak emlékeztetben élt, az irodalom is cenzura alatt nyögött, írónk és költőink csak képletekben írhattak s ha véletlenül elkeseredésükben érthető módon adtak kifejezést, rögtön megismerkedtek a börtönnel és rabkoszttal. Egyleti életéről szó sem lehetett, csupán a tudományos és irodalmi egyleteket engedték működni s azokra is szájkosarat vetettek. A kémrendszer hihetetlen mérvet öltött, mindenütt ott leselkedtek a spiclik és a besugók s akinek egy kétértelmű szavát elleshették, az rögtön a szigorú rendőrhatalóságok kezébe került.

Ezekben a sanyaru napokban apáink úgy tettek, mint a duvadak által megtámadott nyáj: szorosan csatlakoztak egymáshoz, s a testvéri egyetértésben és összetartásban kerestek védelmet. Soha a társadalmi élet olyan élénk, benső és szeretetteljes nem volt Magyarországon, mint akkoriban. A közszomorúság eme sötét napjaiban egymást érték a multságok; nem azért, mintha jókedvük lett volna az embereknek, hanem azért, hogy

valami jogcímük legyen az összejövetelre. Különösen a családi ünnepélyeket kultiválták a legnagyobb mértékben. Névnap, születési évforduló, lakodalm, keresztelő stb. stb. mind alkalmat szolgáltatott arra, hogy mentől többen összejöjjenek. S noha az ilyen összejöveteleket is éber figyelemmel kísérik a spiclik és a besugók s még az ablakokra is elmentek hallgatózni, azért ezek az összejövetel mégis teljes mértékben pótolták a nyilvános életet; mert apáink itt beszéltek meg közös bajaikat, itt cserélték ki azokat a híreket, amiket nyilvánosan nem lehetett terjeszteni. Itt állapodtak meg a védelem teendőiben, bátorították és lelkesítették egymást a hazaszeretetre, a kitarásra és az ellenállásra az önkényuralom rakoncátlankodásával szemben.

S az eredmény az volt, hogy hazánkban soha se volt olyan egységes, tömör és megbonthatatlan, mint éppen azokban a napokban, amikor összekötött kezekkel voltunk kiszolgáltatva a hatalomnak. S a vége az lett, hogy nem a nemzet fáradt ki a szenvedésben, hanem az önkényuralom jött arra a tapasztalatra, hogy a szorosan összetartó nemzeti társadalommal szemben minden erőlködés tehetetlen és hiába való.

Ime, ezt tanítja a múlt. Emlékezzetek meg erről a tanulásról, ha csakugyan bekövetkeznek ismét a megpróbáltatások sötét napjai. Jusson eszetekbe, hogy egy husz milliós nemzet társadalmának szoros összetartásában, legyőzhetetlen erő rejlik. Jöhet reánk a nyomor és szenvedés, reánk zudíthatják az üldözések minden fajtáját, semmi sem törhet meg bennünket, ha az egész társadalom egyesül abban a testvéries jelszóban:

„Egy mindnyájáért és mindnyájan egyért!”

Készüljete tehát az eljövendő eseményekre és siessetek szorosabbra kapcsolni a társadalmi életnek a békés napokban meglazult kötelékeit.

Az abszolutizmus.

Azt a híres abszolutizmust könnyebb kimondani, mint megcsinálni. Nem csoda tehát, hogy a döntő körök a nagy „diadal” után habozva, tanácstalanul állanak. A magyar nemzet határozott törvényes és erkölcsi alapon nyugvó ellenállásán megtörik a gátságot, az elkövetőinek szándéka és előbb-utóbb a nemzeté lesz a diadal.

Hatvanhetes akarnokság.

Ismét és folyton kísérleteznek a 67-esek összetákolásán, mely a bécsi szándékot megkísérelje végrehajtani. Ez a párt végtelen eszmeszegénységé-

ben, 38 éves megtévesztő politikájával együtt mult év kezdetével fényesen megbukott. A nemzet felismerte a lólábat s immár becsületes kéz helyett többé elfogadni nem hajlandó. Vajjon ki lehet olyan hatalmas, hogy ennek ellenkezőjét valaha elhitesse Magyarországon? S lám, mégis akadnak, akik naiv reménységgel nyomják el meggyőződésüket, amely a függetlenségi és 48-as párt zászlója alá hívja őket.

Mogósítási komédia.

A hadsereg züllöttségét azzal akarják helyrehozni, hogy részleges mozgósítást rendeljenek el. Ezzel természetesen felhívják a külhatalmak figyelmét és olyan kalamajkába keríthetik a monarchiát, hogy Beck és Pitreich, valamint Fejérváry urak arról koldulnának. Aztán az öreg rezervista bakák már ismerik itthonról a célt s velük is meggyülehetne a tiszt urak baja. Elvégre mindnyájunkat bedunkolizni nem lehet mert akkor sem érnének velünk semmit.

A nemzet vezérei.

Napról-napra tanácskoznak a nemzet vezérei. Készülődnek az eshetőségekre. A tanácskozások főtárgyai azok a nagyfontosságú alkotmányjogi kérdések, melyek az országgyűlés esetleges feloszlásával vagy elnapolásával állanak kapcsolatban.

Minisztertanács.

A közelebbi minisztertanácsan elhatározták, hogy ha ő felsége beleegyezik, valószínűleg még febr. 17-én királyi kéziratral feloszlatták az országgyűlést, a kereskedelmi szerződéseket pedig február 21-én rendeleti uton hirdetik ki. Kristóffy lemondása befejezettnek tekinthető.

A székelyudvarhelyi birtokosság szervezeti szabályai.

(Folytatás és vége.)

9. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- a birtokossági tanács tagjainak hat évre terjedő megbízással való megválasztása;
- a birtokosság ügyeit érdeklő szabályrendeletek megállapítása;
- a közös apaállatok, pásztorok

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Írta: Csomert János, ford. Balásy Dénes.

(Minden jog főtartva.)

(10. folytatás.)

Udvarhely város statutumai szerint, ha valakinek olyan panasza van, mely az egész polgárság ellen irányul, vigye dolgát Udvarhelyszék főkapitánya és főkirálybírója elé, kik egyszerűs mind a derékszék előlülői.⁹⁵

A körend fentartásáról, valamint a székek a tölvajok és gonosztevőktől való megtisztításáról a kapitánynak kell a főkirálybíróval együtt gondoskodnia.⁹⁶ 1607-ben a székely darabontok utasítottak, hogy pörös ügyekben mihez tartás végett a kapitány és királybíró elé járuljanak.⁹⁷

Továbbá a főkapitánynak áll a királybíróval együtt jogában az is, hogy azokat, kik az országgyűlésen nem jelentek meg, megbüntessék.⁹⁸ Sőt még a nem kedvelt pénznemek kényszerű forgalomba hozásánál is közre kell működniük.⁹⁹

Mindezen adatokból kitűnik, hogy a széki kapitány jelentősége és hivatali hatásköre ama tény dacára is, hogy ő választott széki tisztviselőből fejedelmileg kinevezett hivatalnok lett, épenséggel nem változott,

tartási költségeinek, egy szóval a birtokosság egyetemét érdeklő kiadások és járulékok nagyságának, befizetési módjának és határidejének megállapítása;

d) az évi költségvetési előirányzat, ennek keretében hat évre a személyi járandóságok, napi díjak, fuvar-költségek megállapítása, az előző évi számadások átvizsgálása és a felmentés megadása;

e) ingatlanok szerzése, esetleg eladása feletti véghatározat;

f) kijelölése azon pénztintezeteknek, a melyeknél a birtokosság pénze betétül elhelyeztetik;

g) az arra okot szolgáltatott tisztviselők elbocsátása;

h) a közgyűlést két nappal megelőzőleg beadott s a birtokossági tanács által véleményezéssel ellátott indítványok feletti határozat;

i) a birtokossági tanács határozatai ellen beadott felebbezések elintézése.

10. §. A birtokossági tanács áll: a birtokossági elnök, alelnök, pénztárnok, jegyző, 16 rendes és nyolc póttanács-tagból.

Mindezeket hat évre a közgyűlés választja. Az első három év lejártával a nyolc tanács-tag és négy póttag kisorsoltatván, a hiány újra választással egészített ki; a kisorsolt tagok újra választhatók.

11. §. A birtokossági tanács tagjainak működése megszűnik:

a) a hat, illetve három év leteltével;

b) ha az illető a városról végkép elköltözik, ha elhal, ha birtokát eladja, ha lemond és lemondását a közgyűlés elfogadja, ha a birtokossági tanács ülésein indokolatlanul egymás után hatszor nem vesz részt. Az ily tag helyét a legközelebbi közgyűlésig a sorrend szerinti póttag tölti be, akit a birtokossági tanács hív be.

12. §. A birtokossági tanács rendes üléseit minden hó első vasárnapján tartja, rendkívüli ülést annyit tart, a hányak tartása szükségessé mutatkozik. Ugy a rendes, mint a rendkívüli tanácsülésre a tagokat az elnök, vagy akadályoztatása esetében az alelnök hívja össze. Négy tanács-tag írásban beadott kérésére, melyben a tanácskozás tárgya megjelölendő, az elnökség köteles hat nap alatt rendkívüli ülést összehívni. Az összehívás meghívó iven, a melyen a tárgyak megjelölendők, történik. Ülései határozatképesek, ha az elnök és jegyzőn kívül öt tag van jelen.

13. §. A birtokossági tanács hatáskörébe tartozik:

a) a közgyűlési határozatokat végrehajtani;

b) a birtokosságot érdeklő szabályrendeletek tervezetének kidolgozása és a közgyűlés elé terjesztése;

c) a birtokossági költségek kivétele. Az apaállatok beszerzési és tartási költségei, a tenyészképes anyaállatok száma, egyéb költségek birtokarány szerint állapítandók meg;

d) az apaállatok beszerzése, tartása és eladása;

e) a közlegelők és egyéb ingatlanok üzemtervének megállapítása;

f) a birtokossági vagyon feletti örökös, újak beszerzésének ajánlása, a tiszta jövedelem esetleges felosztására vonatkozó tervezet megkésztése;

g) a városi adóhivatal által kimutatott, illetve a négyezer koronából levont utadók felülbírlása, illetőleg a jogosulatlanul levontak megfélebbezése;

h) a csordapásztorok felfogadása, működésük ellenőrzése és elbocsátása;

i) a közgyűlési tárgysorozat megállapítása, általában a közgyűlés elé kerülő tárgyaknak előadói javaslatával való ellátása;

j) a birtokosság érdekeinek védelme a felettes és más hatóságoknál;

k) a költségvetés keretén kívül is négyszáz koronáig költségek kiutalása, melyről a közgyűlésnek jelentés teendő;

l) a 6. §-ban említett felebbezések elintézése.

14. §. Az elnök kötelességei:

a) összehívni, vezetni a birtokosság köz- és tanácsgyűléseit;

b) a birtokosságot a közhatóságok és magán személyekkel szemben képviselni;

c) felügyelni arra, hogy a tisztviselők, pásztorok s egyéb alkalmazottak feladataikat pontosan teljesítsék;

d) a költségvetés keretén belüli kiadásokat kiutalványozza, a bevételeket a pénztárba beutalja. Sürgős esetben száz koronáig meg nem szavazott költséget is utalványozhat, de erről a legközelebbi tanácsülésen jelentést tenni tartozik;

e) a jegyző segédkezése mellett összeállítja évenként a szavazati lajstromot, a legeltetési jogosultságokat nyilván tartja, azokról igazolványokat állít ki;

f) őrzni a várossal kötött szerződést, a 3. §. a) pontja alatt megjelölt takarékpénztári könyvet, ügyel, hogy az el ne érvüljön, mi végből abba tíz évenként a közgyűlés által megszavazott új betétet helyez, gon-

dozza a birtokosság gazdasági eszközeit;

g) intézkedik az itatók jó karban tartásáról.

Akadályoztatása esetében mind ezen kötelességei teljesítésében őt az alelnök helyettesíti.

15. §. A pénztárnok kezeli a közgyűlés, illetve a birtokossági tanács utasításai szerint a birtokosság pénzeit, azokról rendszeres számadást vezet, őrzni a betétkönyveket, kiveti és elfogadás végett a birtokossági tanács elé terjeszti az egyesek járulékait, illetve részesedési arányát. A járulékok behajtását a községi előjáróság után szorgalmazza.

Elnöki utalványozásra kifizetéseket eszközöl, bevételeket ellennyugatvány mellett, vagy elnöki beutalásra fogad el, a tíz koronán felüli készpénzt takarékpénztárba helyezi, a birtokossági tanács és elnök megbízásából vezeti, illetve ellenőrzi a birtokosságot érdeklő munkálatokat. A községi, vagy birtokossági apaállatok tartásával megbízottakat ellenőrzi, mulasztásairól a birtokossági tanácsnak jelentést tesz.

16. §. A jegyző vezeti a köz- és birtokossági tanácsülések jegyzőkönyveit, gondoza az irattárt, minden beérkezett és kiadott ügydarabot iktat, szerkeszti a közgyűlés elé terjesztendő jelentéseket, végzi az összes írásbeli tenni valókat.

17. §. Az elnök, pénztárnok, jegyző a megválasztás időtartamára a közgyűlés által megállapított tisztelet díjra tarthatnak igényt.

18. §. A birtokossági tanács határozatai ellen a közgyűléshez, a közgyűlés határozatai ellen a közigazgatási bizottsághoz főlebbezhetni.

Székelyudvarhelyt, 1905. nov. 26.

HLATKY MIKLÓS s. k.,

birtokossági elnök.

DARÓCZI JÁNOS s. k.,

birtokossági jegyző.

8870—905. al. 1075—905. kgy. sz.

Jóváhagyatik azzal, hogy a közgyűlések összehívására kitűzött 10 napi határidő 15 napban állapított meg.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága Székelyudvarhelyt, 1905. december hó 18-án tartott közgyűléséből.

P. H. Alispán helyett:
ÁDÁM, főjegyző.

ragadozta mind, hogy tehát a dulló is, éppen úgy mint a kapitány, az új rendnek áldozatul esett. Sőt odáig mentek a királybírók, hogy községi ügyekben még a falusbíróktól is elvették bíraskodási jogait.² A háromszékiek elpanaszolták, hogy a királybírók megtiltják törvényszéket ülni a kapitányoknak és bíróknak, s az ők pörös ügyekben, otthon, saját házukban döntenek, ítélnék, jöllehet az volna a kötelességük, hogy a széki tisztek felvigyázzanak s évenként 3-szor az esküt velők letétessek.¹³ Mindez csak a fejedelem tudtával történhetik és bizonyosan hatalmi tulkapás⁴ — vélekednek a székelyek. Valóban fejedelmi szándék ismerhető fel abban, mely szerint ő hátra teszi a széki tisztviselőt s helyükbe saját hivatalnokai hatalomkörét állítja. Egy 1564-iki rendeletben megparancsolja a fejedelem, hogy a községi előjáróságtól minden pörös ügy a széki törvényszékhez, azaz: «a királybíróhoz és a széktartóhoz főlebbezendő». E szerint az akkori törvényszék csak az esküdtekből és a királybíróból állott s közülük hiányzik már a szolgabíró.⁵ Ezzel aztán el is tűnik az okmányokból a dulló, a széktartó vagy székbíró (judex sedis) neve s helyette az alkirálybíró szerepel.⁶

Csupán Kászón és Aranyos szé-

kek maradnak meg korábbi jogaikban s így dullóikat szabadon választják.⁷ Báthori Kristóf rendelete szerint a birságpénzek behajtása itt ezután is csak a széki meghagyásával és a szolgabíró kísérete mellett történhetik.⁸ Aranyosszéken 1576. után a szolgabíró nevét szintén a vicekirálybíróé váltja fel.

E két széki kivételével hát — a mint Benkő is említi,⁹ a szolgabírói hivatal egyebütt megszűnik. Az az állítása azonban, hogy két dulló lett volna mindenkor, tévedés, mert amint láttuk, örökölhető volt ez a tisztség is, úgy, hogy azt egy évben több személy is viselhette.

A vicejudices Regii léptek a szolgabírók helyébe — vélekedik Benkő, kik először az 1594-iki országgyűlés cikkelyeiben említettnek.¹⁰ T. i. ebben az évben a királybíróval az alkirálybírók végzik a dullók helyett az összeírást. Ettől az időtől fogva a következő egész századon át a szolgabírók helyett gyakran találkoznak alkirálybírókkal.¹¹

Minden székekben vannak, léteznek ilyen alkirálybírók, még a fuszékekben is, így: Kézdi,¹² Sepsi,¹³ Orbai és Miklósvár székekben, Fel- és Alcsikon, továbbá Gyergyó, Kászón, Maros,¹⁴ Udvarhely, Keresztur, Bardóc és Aranyos székekben.¹⁵

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A kétfejű sas.

(Poe Edgard „A holló” című verse után.)
Szaválja: Fejérdarabontváry Géza.

Egyszer Budavárban éjen,
ültem elmerülve mélyen,
Álmodozva a régi,
dicsőséges Königrätzen...
Bólintgattam félálomban, —
im egyszerre ajtóm koppan,
Félénk lépés zaja dobban —
dobban halkan, csöndesen,
„Koalíció szelleme,
ajtómhoz jött csöndesen,
Az lesz, egyéb semmi sem.

Ah! oly jól emlékszem még én:
az obstrukció elején,
A baloldal harci végén, —
fenyegettek rémesen,
Csak vártam, míg elül a zaj,
buknom kellett, az volt a baj;
Nem birtam a baloldallal, —
távoztam, keservesen!
E lépésemért szörnyűkődtek
hiveim odafenn,
Hogy örökre elmentem.

De a bécsi kamarilla tagjai
mind susogtak
És mindenféleképpen tele
beszélték a fejem.
Miniszternek kellett lennem, —
mitől is kell nekem félnem:
Koalíció, aki ott van,
ajtóim előtt csöndesen,
Kossuth jó a leszereléssel,
s kér engem csöndesen;
Ő lesz, egyéb senki sem!

Kinyitván az ajtó szárnyát,
és azonnal nyílásán át
Nagy, kétfejű sas csapott be,
komoran, nehézkesen,
Anélkül, hogy meghajolna,
se köszönve, se nem szólva,
Mintha az ur ő lett volna,
csak leszállt negédesen.
Ajtóim felett Hentzi szobra,
arra szállt egyenesen,
Rászállt, ráült nesztelen.

A sötét madár mikép ül,
nem nézhettem mosoly nélkül,
Komoly, büszke méltósággal
ült nagy ünnepélyesen.
Bár kopott svaregelb ruhába,
— gondolám — nem vagy te kába,
Vén botor, nem jössz hiába,
bécsi Burgból odafenn;
Szólj, lesz-e magyar vezényszó,
engednek felsőbb helyen?
Szólt a madár: „Sohasem!”

Tudtam, hogy olyan bolondot,
hogy engedjenek éppen most,
Nem fog mondani,
a császár nem enged, lehetetlen;
De csodálatos, hogy a sas,
nálam akkor mit akar?
Ugyis tudom azt,
hogy nem fognak engedni odafenn,
S ha az egész ország is
követeli egyetemben
A válasz rá: „Sohasem!”

És a kétfejű sas ülvé,
csak az egy szót ismételte,
Mintha a kamarilla
lelke beszélne teljesen,
Aztán egyet sem szóla,
meg se rezzent szárnya-tolla,
S én sugám (inkább gondolva):
„Minden elhagy Istenem!
Maradok-e tovább kormányon?
Lehet reménylenem?”
A madár szólt: „Sohasem!”

Megrendültem. Hát mennem kell,
alig hogy megpihentem.
Ámde ez a kétfejű sas,
nem tud ez mást, úgy hiszem;
Erre tanítá gazdája,
kit évszázadok vizsálta
E nemzettel szemben elvakított,
s mondja szüntelen:
„Soha, soha, sohasem!”

Rám a kétfejű sas merően néze,
ajkam mosolyra készte,
S oda ültem ellenébe,
ő meg szemben állt velem,

Én magam pamlagra vetve,
képzeletről-képzeletre
Szálla elmém önfeledve
és azon törém a fejem,
Hogy e rémes, kopott svaregelb
kétfejű sas szüntelen
Mért kiáltja: „Sohasem!”

Rég tudom, mondtam magamban,
a svaregelb előtttem azonban,
Róla egy hangot se mondtam —
s ő csak nézett mereven.
Csak meg ne bukjam, sóhajtam,
bár pro forma lemondtam már,
De hisz a császár nem ereszt,
megmondotta énnekem,
Katonásan állok helyemen,
el nem mozdít semmi sem,
Nem, nem fog sohasem!

A megyék ellentállása „smarn” —
semmit se adok rája,
S ha nem lesz adó, ujonc,
van bizalom odafenn,
Ah mit törődöm a nemzettel,
csak maradjak székesen,
Melynél jobb e földön nincsen,
minden feledve legyen,
Zsarnokoskodom majd e népen,
ha kell erőlesen!
Szólt a sas: „Sohasem!”

Jós! kiálték, bárki légy te,
angyal, ördög, madár képbe,
Vagy vihartól üzetél be,
pihenni ez enyh-helyen,
Bár elhagyva, nem leverve,
Kifáradva a keservebe,
Most felelj meg nékem erre,
Könyörgöm s követelem,
Sikerül-e tervem —
e népet vajjon leverhetem?
Szólt a sas: „Sohasem!”

Jós! kiálték, bárki légy te,
angyal, ördög, madár képbe,
Hogyha te hiszsz Bécsbe —
és egy császárt félsz velem,
Szólj e szívhez keserveben, —
meg lesz e már a várt béke,
Hol az ellenzék leszerel
s nem makacskodik végre,
És akkor meg lesznek
velem elégedve odafenn?
Szólt a sas: „Sohasem!”

Svaregelb szárnya meg se lendül,
mindig ott ül, mind csak fenn ül,
Akármerre fordulok,
csak szemben ül mindig velem.
Szemei meredt világa,
mint Bécs rémes, sötét árnya,
S körülötte a bús lámpa
fénye reszket kétesen,
S lelkem, ah e néma árnytól,
mely körülleg rémesen
Nem menekszik, sohasem!

K. Mártonffy Imre.

— **A békési megyefőnök kiakolbolítása.** A gyulai járásbírósnál Békésvármegye Kresmarik nevezetű megyefőnöke (ezelőtt főispán) ellen sommás visszahelyezési pört indított s a bíróság ezt a megye javára eldöntötte. Az ítélet így hangzik: A keresetnek hely adatik s felperes Békésvármegye törvényhatósága Gyulán, a vármegye székházában levő u. n. főispáni lakás és irodahelyiség birtokába visszahelyeztetik, s alperes végrehajtás terhével köteleztetik, hogy ezen helyiséget 8 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett felperes birtokába bocsássa vissza, s azoknak kulcsait Fábry Sándor dr. alispánnak adja át. Köteles alperes különbeni végrehajtás mellett 50 korona perköltséget megfizetni. Ez ítélet felebezésre való tekintet nélkül végrehajtható. — Lám Békésvármegye mégsem veszi oly békésen a megyefőnök invázióját, mint az ősi székelységgel kérkedő Udvarhelyvármegye. A mi megyénk császári biztosa nemhogy a kiebrudalástól félhetne, hanem még egész külön udvartartást is szerzett magának s öntelt büszke-

séggel fogadja a kézcsókra minden hatalmon levővel szemben kész „urak” hódolatát. Hja! más viszony, más emberek!...

— **A jótékony nőegyesület** már jelzett jelmez estélye hushagyó kedden lesz. A jövő szerdán (február 14-én) fillérestély lesz, melyet Pap Irma, Rend Aurél és a rendező elnök rendeznek. Szavál: Dénes János. Fuvolán játszik: Rend A. Énekelnek: Bartha A., Demény I. és Székely L.

— **A császári biztos módosodik.** Mégis csak jó hely ez az Udvarhelyvármegye. Mig más megyében a császári biztos csendőr és katonai fedezet nélkül a kapujáig sem mer menni, a vendéglőben egy pohár sört sem kap s a borbély félig megborotválja s úgy riasztja ki az utcára, addig nálunk — ha nem is örvend köztisztületnek, de legalább bizonyos elemek körülöngják, mint a legyek a tejes csuprot. Ugy látszik a nagy dicsőség elfeledtetni vele azon régebbi ígéretét, hogy az abszolutizmus bekövetkeztét nem várja be s hogy vármegyéjével annál szorosabb nexusban legyen, még telefonnal is hozzákötötte magát. Ez kétségtelenül eddig nem tapasztalt jó módra vall, mert a telefon drága mulatság. De mi lesz akkor, ha vége szakad a pünkössti királyságnak és a posta kérni fogja a telefon díját?...

— **Községiülés.** Ma (vasárnap) d. e. 11 órakor a Kaszinó helyiségében az Udvarhelyvármegyei általános névelési egyesület évi rendes közgyűlést tart. Ha a tagok határozatképes számban meg nem jelennek, a közgyűlés e hó 25-én — tekintet nélkül a megjelentek számára — fog megtartatni. A közgyűlés tárgyait az elnöki megnyitó kívül pénztárnoki jelentés, költségvetési előirányzat, indítványok és tisztújítás képezik.

— **A hatósági székhely lakosainak költségére.** Az osztrák diktatura, orosz cárizmus képeiben jelentkezik hazánkban. Kristóf bel- és Bihar honvédegyvivő úgy intézkedett, hogy ezentul a járási hatóságok székhelyén, hol a hazafias magatartásuk, törvénytiszteltük miatt karhatalommal elmozdított becsületes tisztviselők helyett kirendelt zsoldosok irhaja nem biztos, csendőrök helyett katonai karhatalmat állítanak. Egy-egy század, esetleg a szükséghez képest nagyobb számú katonaságot rendelnek ki eme politikai jómadarak megőrzésére a darabontok, még pedig a hatósági székhely lakosainak költségére. Jönnek tehát a polákok, közők és mindenféle borzalmas nációk a magyarra, hogy a végtelen nyomort és szenvedést — a haladópartiak nagy öröme — a magyar hazafiakon végrehajtsák. Ugy tesznek ezek az ugynevezett gyászvitézék, mintha nekik Magyarország-hoz semmi más közük nem volna, csak az osztrák hadakat ide vezényelni, a nyakunkra hozni. Itt vannak tehát ismét a „muszkavezetők”, csak hogy most muszka helyett osztrákot vezetnek saját fiai a magyar haza leigázására. A történelem ismétlődik. Bach Sándor feltámadt a „szaladó-párt” hiveiben. Mit jelent ez? Azt, hogy a 48-as idők 58-ik évfordulójára minden igaz magyar-nak teljes egyetértéssel a nagyidők

eszméi mellé, Kossuth apánk zászlója alá kell tömörülni, ha a magyar haza szabadsága, törvényes joga szent előtte...

— **A csizmadiaség-társulat** tevékenységi segély-alapja javára, Székelyudvarhelyt, Gáspár József vendéglőjében, folyó hó 17-én (szombaton) este 8 órakor kezdődőleg zártkörű kosaras táncmulatságot rendez, személyenként 2 K és 3 személyes családonként 2 K belépési díjjal.

— **Protestáns estély.** A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség egyházi értekezlete ma, vasárnap febr. 11-én d. u. 5 órakor a ref. kollegium tornacsarnokában tartja ötödik egyházi estélyét igen érdekes műsorral.

— **Haladók oszlása.** A gonosz héték budapesti görénytanyája üresen maradt. Fejérdarabontváry Jakab és társai megunták a „hivőket” várni s be kellett a... be kellett a — görénytanyát zárni... a Hungaria-szállóban. Feloszlott tehát a hét miniszter és az Ugron János császári megyefőnök által kreált haladóbanda tanyája, melyben János ur az alázatos vak-kontras diestelen szerepét töltötte be. Vajjon okulnak-e ebből ami nehánykaink s képesek lesznek-e felfogni azt, hogy ebben a hazában büntetlenül osztrák politikát üzni nem lehet és hogy nemzedékről-nemzedékre átok kíséri majd azon hitvány pribékek emlékét, akik ma az abszolutizmus küszöbén is gonosz bérencnek adják oda magukat. Székely testvérek! Szálljatok magatokba, hagyjátok futni azt a néhány haladó-párti alakot, kinek sem Istene, sem hazája nem szent. Távozzatok ezektől, akik csak a mai napot nézik, de a multba és jövőbe nem tekintenek. Nem látják az aradi tizenhárom vértanút, nem a magyar szabadságharc félisteneit, csak azt lesik, hol tömhetik meg belpoklos gyomrukat, mely feneketlen, mint a Dánidák csebre. Undorral forduljatok el az ilyenektől, ha szeretitek ezt a földet, melyen ezer éven át apáinknak oly sok vére folyt.

— **Fillérestély.** A polgári önképzőkör holnap esti fillérestélyén felolvas Burger Arthur tanár, énekel Papp Mariska, monológot ad elő Lázár Gabi, szaválnak Mayer Margit és Tóth István. Az estélyt Likmann Róza, Likmann Mariska, Kovács József és Bánszky Sándor rendezik.

— **Távol a szülőföldtől,** Petrozsényben lakó leányánál elhalt Jakab István fazekasmester polgártársunk 69 éves korában, rövid szenvedés után. Halálát gyermekei: Jakab Lajos állomásfőnök, Jakab István és Jakab Elíz gyászolják.

— **Az Agrár takarékpénztár** részvénytársaság Marosvásárhelyt folyó hó 4-én tartotta meg IX. évi közgyűlését. Az intézet múlt évi összforgalma 220,502.376 K. Tiszta nyeresége 114.903 K 19 f. A részvényeseknek 6,12% (13 K) osztalékot fizet. Jótékony- és közcélokra pedig az igazgatóság rendelkezésére 1500 koronát bocsátott. Nyolc fiókintézete, illetve kirendeltsége közül három vármegyénkben létesült a múlt év folyamán. Ezek állományai 1905. dec. 31-én a következők voltak: a székelyudvarhelyi fiókintézetnél betétek 185,459 K 05 f, váltótárca 346,731 K 04 f, jelzálogkölcsönök

78,345 K 33 f. kezessé tett kötvények 854 K, értékpapírelőlegek 18567 K; a parajdi kirendeltségnél betétek 26926 K 78 f. v. t. 118,170 K, jelz. k. 11090 K, kez. kötv. 300 K; a székelykeresztúri kir.-nél bet. 4285 K 89 f. v.-t. 75193 K, jelz. 21,320 K, kez. ktr. 2702 K.

— **Orvosi kitünőségek** egyhangú véleménye az, hogy a Zoltán-fele csukamájolaj, melynek rossz szaga ize nincsen a gyermekek legjobb erősítő és tápszere, miért is ajánlatos ezt is számításba venni a ragályos betegségek elleni védekezésnél. Üvegje 2 kor. a készítő Zoltán B. gyógytárában Budapest és a helybeli gyógyszerárakban.

— **Zártkörű kosaras táncestélyt** rendez f. hó 27-én az oklándi róm. kath. ifjuság az ottani község ház termeiben a felállítandó harang és harangláb javára. A meghívók közelebbiről szétküldetnek.

— **Házi cseléd** évi bér mellett azonnal alkalmazást nyer. Cím e lap kiadóhivatalában.

EGYHÁZI ÉLET.

Oltáregyesületi estély. A február hó 22-én rendezendő oltáregyesületi estély előkészítő bizottsága erősen dolgozik és mindent elkövet, hogy a jótékony célú estély minél fényesebben sikerüljön. Munkájában serkenti az az öröndetes körülmény, hogy Erdélynek minden jó ügy iránt érdeklődő főpásztora: Mailáth Gusztáv Károly gróf megígérte, hogy az estélyre körünkbe érkezik. A végleges megállapított érdekes és gazdag műsor a következő: 1. Jézus és a samariiai asszony. Élékép Guido Reni festménye után. 2. Alkalmi költeményt szaval Szemlér Ferenc tanár. 3. „Pie Pelicane.” Szent Tamás himnusza. Németh Gyula vezetésével énekl. a róm. kath. főgimnázium énekkara. 4. Dr. Damokos Andor alispán hegedűjátéka. Zongorán kíséri Dobó Zoltánné. 5. Soóthy Gyula oltáregyesületi központi igazgató felolvasása. 6. Krisztus Pilátus előtt. Élékép Munkácsy híres festménye után. 7. Végler nővérek éneke (Himnusz Máriához). Zongorán kíséri Végler Gyula zene-tanár. 8. Monológot ad elő Burger Arthur tanár. 9. Chopin: Ballade as-dur. Zongorán Játssza Dobó Zoltánné. 10. Sirató asszonyok Jézus sirjánál. Élékép Feszty Árpád festménye után. Az élőképeket Spanyár Pál főgimn. tanár rendezi.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Jótékony nőegyesületeink figyelme. Harmath Lujza író a kolozsvári „Ellenzék” e hó 8-iki számában egy cikket irt „A magyar nő kötelessége” cím alatt, amelyben erős vádat emel önmaga és az összes magyar nők ellen. Erőteljes vonásokban magyarazza meg nemzeti elhetetlenségünket. Elmondja, hogy soha sem volt nagyobb szükség szegény hazánknak az összetartásra, az önfeláldozásra és hazafias akaraterőre, mint e nehéz, válságos időkben. Beszélni, írni, egyesületet alakítani mit ér, ha a kivitelnél mindannyiszor elővesz a hagyományos magyar indolencia és szokásos nemtörődomséggel elnézünk, hogy miként szíjja ki vérünket az idegen polyp, mely századok óta élésködik rajtunk. Élésködik, elszívja életünket s mi nem teszünk semmit, hogy ez undok állatot lerázzuk magunkról. Talán nem is kell mondanom, hogy az idegen

ipart értem alatta, mely célzatosan ravasz, lelketlen számitással szíjlyozza ki az erőt belőlünk. Ne vessünk senkinek a szemére, mi és csupán mi vagyunk okai. — Vivjük a rettenetes harcot alkotmányunk, szabad sajtónk és a magyar hadsereg érdekében, de ne ejtsük el a jólétet adó munkát se, mely egyedül képes nagyra, szabadá tenni egy nemzetet. Mig nemzeti iparunk nincs, mig nem tudunk megenni a külföld produktumai nélkül, addig soha sem lesz urra a magyar saját hazájában. — Szégyen-nel, pirulva vallom be (oh bocsáss meg magyarok Istenel), hogy minket, nőket terhel leginkább a mulasztás szégyene. Nemde tetőtől talpig idegen gyártmány fedi testünket? Idegen a gyolcs, a szövet, a cipő bőre, a kalap, kesztyű és minden, ami csak rajtunk van. De még ez hagyján! A legnagyobb bünt ott követjük el, midőn toilette-asztalunkat megrakjuk idegen gyártmányokkal. Ime hölgyeim hova mennek a véres küzdelemmel szerzett magyar milliók! Ha szeretitek hazátokat, ha szíveteken viselitek nemzeti fejlődésünk előbbre haladását, ne dobjátok az éhes moloch szájába ki a küzdelemmel szerzett filléreket, mert azokkal lépésről-lépésre szegényebbé teszitek hazánkat, ezt az amugy is megkínzott szegény hazát! Használjunk hazai gyártmányt: ez a magyar nő, az igaz honleány kötelessége. Így kiált fel egy magyar nő, a ki szereti hazáját s aki azt kívánja, hogy térjen immár mindenki öntudára és ismerje fel azt az óriási veszedelmet, mely nemzeti elszegényedésünknek, az igazi nyomor és szenvedésnek teszi ki hazánk közön-ségét. Induljon meg a mozgalom vármegyénkben is. Mondják ki a jótékony nőegyletek és társaskörök, hogy itthon akarjuk tartani keres-ményünket, hazánkat boldogítjuk és csakis Magyarországon készült hol-mit vásárolunk! Kíváncsian várjuk az üdvös határozatokat és azok megvalósulását!

Közbirtokossági ügyek.

Jegyzőkönyvi kivonat. Felvétele 1906. február hó 4-én megtartott székelynemes erdőközbirtokossági eljes gyűlésről.

Jelen voltak az alólírottak:

Hajdu Péter erdőközbirtokossági elnök. Máthé Lőrinc községi bíró, Székely László pénztárnok Szántó p. János, Szántó p. József, Koszta Balázs, Birtok Sándor, Ács Antal, Kacsó Elek tanácsosok. Idős Nyulas Péter, Moldovai Mihály, Kertész József, Bege János, Sófálvi Ferenc, Kacsó József, Burján József, Forika Ferenc, Forika János, Nagy m. János, Kacsó Mihály, Hanczpál János, Kacsó Mihály, Fogarasi András, Nyulas Ignác Pataki Mihály, Kovács Ferenc, Nyulas János, Hajdu Samu, Katona János, Kacsó János, Vas Péter, Thuroczy József, Salamon Péter, Váradi Miklós, Székely Ignác, Moldovai Gy. József, Forika István, Pal m. József, Salamon István, Ferenczi Kálmán, Váradi Elek, Kovács Dénes, Csizsár Antal, Nagy Jakab, ifj. Major Ferenc, Kovács Kálmán, Orbán György, ifj. Pataki László, Karácsoni Mihály, Kakucs Albert, Koszta Mik-

lós, Pál Todor, Sófálvi V. Ferenc, Nyulas Antal, Vas András, Hajdu Balázs, Hajdu Pál, Bérczi György, Balog József, Moldovai György, Kakucs Dénes, Katona József, Sófálvi György felső, Simon István, Nagy Péter, Horovics Jákob, Lakatos Mihály, Jánosi Ferenc, ifj. Nagy László, Szántó Sándor, Moldovai László, Kacsó Miklós, Simon Péter birtokosok. Májay Albert erdőbirtokossági jegyző, jegyzőkönyvvezető.

Elnök a gyűlést megnyitja és előterjeszti, hogy udvarhelymegyei lengyelfalvi nagyságos báró Orbán Ottó birtokossági elnök egy felhívást bocsátott ki melyben az annyira magára hagyott erdőbirtokossági ügyeket kellőleg megvilágítja és ezután is a „Székely-Udvarhely” című lapban ezen, a székely népre nagyfontosságú ügygel beható módon foglalkozni fog, miért is kéri a gyűlést határozzon arra nézve, hogy ezen mozgalomhoz hajlandó-e csatlakozni.

Megállapított, hogy az erdőbirtokossági tagok a gyűlésen határozatképes számban megjelentek, elnök előterjesztése után közkívánatra lengyelfalvi báró Orbán Ottó által kibocsátott felhívás felolvasatott, felolvasás után a gyűlés egyhangulag kimondja, hogy miután az erdőbirtokossági ügyekben sérelmeink az udvarhelymegyei székely testvéreinkel nemcsak hogy azonosak, de a mint a röpiratból is kisérehető még nagyobb megterheletésnek vagyunk alávetve, a mennyiben az erdőgazdálkodási költségek címén magunkat 26 százalékos pótdadóval kellett megróvjuk. Ezen reánk nézve nagyfontosságú mozgalomhoz, melyet nagyságos báró Orbán Ottó birtokossági elnök ur a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségével karöltve megindított, csatlakozunk. Elnök atyánkiát pedig utasítjuk, hogy csatlakozásunkat jelen jegyzőkönyv hiteles másolatának előterjesztésével a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségének jelentse be s egyidejűleg a szükséges nyomtatványokat, valamint a képviselőházhoz intézendő kérvényt szerezzék be s a „Székely-Udvarhely” című lapra fizessen elő.

Végre ezen nagyfontosságú mozgalom alkalmából nagyságos báró Orbán Ottó birtokossági elnök urat s a vele közreműködő tagokat őszinte ragaszkodással üdvözljük, erőt kívánva a közös küzdelemhez. Adja az Isten, hogy ezen mozgalom alkalmából ő reájuk fény s reánk megelégedés áradjon.

Egyéb megemlíteni való nem lévén, a jegyzőkönyv bezáratik és a hitelesítéssel Marosán Károly, Székely László bizatik meg. Székely László sk., Marosán Károly sk.

A kivonat hitelül

K. Remete, 1906. febr. 5.

Májay Albert, Hajdu Péter,
b. jegyző. b. elnök.

„EMULSIÓ”

Név alatt azon egynemű folyadék értendő, melyet olaj vagy zsiradék vízzel való keveréke ad. A tej és tejfel természetes emulsiók, melyekben a vajzsiradék a legapróbb cseppekre van szétosztva és egyenletesen elosztva. A SCOTT fele EMULSIÓ teljesen hasonló összetételű, amely a legfinomabb norvégiai gyógyszer-cukamájolajból készül mész és nátron hypophosphitok hozzá-

adásával. Mindazon esetekben, mikor csukamájolaj használata ajánlatos, a SCOTT-fele EMULSIÓ előnyben részesítendő, mert az határozottan jó ízű és a mellett igen könnyen emészthető.

A SCOTT-fele EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDA I. E. M. I. L.

„Városi gyógyszer-tára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvárm. Gazdasági Egyesülettől. 50—196. sz.

Meghívó.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 13-án (kedden) d. e. 11 órakor a vármegyeház kistermében rendes ülést tart, amelyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgy: Folyó ügyek.

Székelyudvarhelyt, 1906. febr. 6.

Az elnökség.

9—1906.

Hirdetmény.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület Székelykeresztúrtól (vasút-állomás) folyó évi február 28-án és március 1-én Országos jellegű bika- és üsző kiállítást és vásárt rendez. A kiállítás díjmentes, de az eladott állatok után 2. százalékos az egyesület javára fizetendő! E kiállításon az ország összes tenyésztői versenyezhetnek magyar-erdélyi fajta saját nevelésű 2 évet betöltött tenyészbikáikkal és 1—3 éves tenyészüszűkkel, udvarhelymegyei községek községi bikáikkal. Pénzdíjakra a bikák osztályánál minden kiállító, illetve udvarhelymegyei kistenyésztők pályázhatnak. Ezen országos jellegű tenyészbika vásárt Udvarhely, Nagyküküllő, Marostorda stb. vármegyék, sőt a Királyhágón túl lakó elsőrendű tenyésztők is felkeresik tenyészbikáikkal, e szerint úgy egyesek, mint községeknek a legkiválóbb alkalmuk van arra, hogy ott tenyészbika szükségleteiket beszerezhessék. Az erdélyi-magyar fajta szarvas-marha munkabírása, járványos betegségekkel szemben való ellentálló képessége nagyobb, mint bármely más fajtáé. E jeles tulajdonságai, Gazdasági Egyesületünk kezdeményezésére, megyénk területén lakó szaktenyésztőknek mintegy 3 évtized óta folytatott céltudatos tenyésztése mellett a legmagasabb fokra emeltettek, a minél fogva az a világ legelsőrendű igás marhájának tekintendő, melyért a nyugati államok nagy gazdái évről-évre felkeresik vásárait, igás marha szükségleteiket kielégítendő. Épen azért felhívjuk a keleti államok s hazánk azon vármegyéi-, községeknek figyelmét kiállításunkra, melynek ily marhára van szükségük, melyek jutányos árban akarnak elsőrangú magyar-erdélyi fajta tenyészállatokhoz jutni, hogy ebbeli szükségleteik kielégítése végett vásárlunkat felkeresni saját érdekükben is el ne mulasztassák. A bejelentések Gálffy

Kálmán székelikeresztúri főszolgabíróval eszkiölendők, ki mint a helyi rendező bizottság elnöke, úgy a kiállításra jövő vendégek elszállásolásáról, mint a felhajtott tanyészállatok elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodik s aki minden tudakozásra készséggel szolgál felvilágosítással

Székeljudvarhelyt, 1906. febr. 7.
Az Udvarhelyvárm. Gazd. Egyes.
Részletes program következik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

X. P. A mint tetszett látni, mi korábban közöltük, tehát következik képen — lapunkat vád nem érheti. Mások dolgával nem törődünk.

Síró kislány. Panaszolja, hogy az a csunya bácsi és néni nem adta vissza az utcáról a pincébe véletlenül bejött 10 fillérjét. Na hát ez igazán csunya dolog és valóban elítélésre méltó cselekedet. De nemcsak társadalmilag, hanem a bíróság részéről is elítéltek, ha panaszt tesz érette. Mert a Btkv. 367. §-a értelmében az illetők vétséget követtek el és hat hónapig terjedhető fogházat állapít meg a törvény az ilyen cselekmények elkövetőire.

T. A. K. A. Levelét megkaptuk és ohajtása szerint a lapot az ön címére megindítottuk. Szíves üdvözlét!

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

Három festet szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

1006 — 906. tlkv. szám.

Hirdetmény.

Kadicsfalva község telekkönyve birtokszabályozás következtében átadottat s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. törvények, az 1889. XXXVIII. törvények és 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892 évi XXIX. törvényekben szabályozott eljárás a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított:

Ez azzal a felhívással tételik közzé: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. törvények 5. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. törvények 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. törvények 15. §-a) pontjába foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889. XXXVIII. törvények 7. §-a) és az 1891. XVI. törvények 15. §-b)

pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. törvény cikk 22 §. a) alapján történt törlekérvénytelenséget kimutathatják, evépből törlekérvénytelenséget hat hónap alatt vagyis 1906 évi augusztus 25-ig napjáiig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlekérvénytelenséget a harmadik sze mélynek aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. törvények 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. törvények 5. 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellen mondással élni kívannak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis 1906. évi augusztus 25-ik napjáiig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül, az 1892. XXIX. törvények szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve velük — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. törvények 16. §. a) alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó, kérvényüket tlkv. hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1906. aug. 25-ik napjáiig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az átalakításkor közbjött teves bevezetésből származó bármilyen igényeket jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatolnak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóságól.

Székeljudvarhely, 1906. febr. 6.

MIHÁLY,

kir. tszéki egyes bíró.

Vizimalom eladás

A valdhidi (u. p. Erzsébetváros) ev. luth. egyház f. évi március hó 4-én délután 2 órakor örök áron eladja 2 járatu lisztelő malmát a hozzá tartozó ingatlanokkal együtt.

Kikáltsái ár 300 korona.

A részletes feltételek a valdhidi ev. luth. egyház lelkeszi hivatalnál betekintheők.

A presbyterium.

NAPTÁRAK!

— AZ 1906 ÉVRE

már megjelentek és kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyv, zenemű- és papírárukereskedésben

Finom olcsó butorok azonnal eladók. Csakis e hó 15-ig értekezhetni Kossuth-utca 112 sz. a.

Kiadó lakás. Bathori-utca 9. sz. Sétater közelében. 2 esetleg 3 szoba, konyha, nyári konyha, kamara, kert. pince stb. Értekezhetni: Kolumbán Lukácsal.

Kiadó lakás 3 szoba, konyha, külön udvar, kert. Értekezhetni: Bethlen-utca 85.

Ház eladás. A Vár-utcában a 15. sz. a levő ház eladó. Értekezhetni ifj. Bodrogi Györgynél Székeljudvarhely Vár-utca.

BÁLI

MEGHIVÓKAT

OLCSÓ ÁRON KÉSZIT

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyvnyomtató-intézete Székeljudvarhely

EGYSZERI átsimítás

SCHICHT - szappannal

(«szarvas» vagy «kulcs» szappan) pótol

KÉTSZERI átsimítást közönséges

szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb! 180



Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Székeljudvarhelyt, a Kossuth Lajos utca 2. szám a. levő Mészáros Lajos-féle

borbély- és fodrászüzletet

átvettem, és azt a mai kor követelményeinek megfelelően átalakítva tovább vezetem.

Főcélom leendő a n. é. közönség bizalmát és pártfogását pontos és jó kiszolgálással mindenkor megérdemelni.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel:

Válics Jenő

borbély és fodrász.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárúban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárú, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mindig friss fűszerárú!

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székeljudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiúk Diákok részére

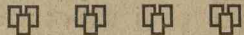
Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és olcsó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarítottásával.

Legolcsóbb árak!

Naponta friss szállítvány *kiváló finom tea-vajat* $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ kgr.-os adagokban előnyös árak mellett *január 24. től kezdődőleg*, az egyedi főelárusítóknál mindig kaphatók

A Világhírű csiraképes *Erfurti gazdasági, konyhakerti és virágmagvak* dúsválasztékban kaphatók.



Kitűnő Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett

Haáb és Heitz cégnél kapható.

Asztali bor 1 l. 32 kr.

Marosmenti bor 1 l. 40 „

Finom pecsenye bor 1 l. 50 „

Traumini bor 1 l. 60 „

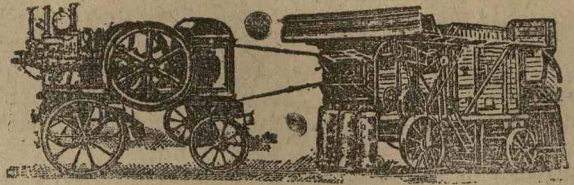
Nagyobb mennyiségű vételnél árkedvezmény.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz.

PÉCSI SÁMUEL

BUDAPEST, VI. ker. Gyár-utca 48. szám.



Benzin-motorok és gazdasági gépek gyári rak-tára. Benzin-motorok, benzin-lokomobilok és cséplőkészletek, nyersolaj-motorok, szivógáz-motor-berendezések és mindennemű gazdasági gépek.

Elsőrendű gyártmányok, mérsékelt árak és kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen. — Közvetítők díjaztatnak.

AZ Udvarhelymegyei Takarékpénztár

részvénytársaság

1906. évi február hó 18-án a. e. 9 órakor Székelyudvarhelyen hivatalos helyiségében tartja

XXIV. rendes közgyűlését.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Oklándon egy fiókintézet felállítása és az alapszabály erre vonatkozó X. fejezetének megfelelő módosítása.
4. Oklándon felállítandó fiókintézetnél a szükséges hivatalnoki állások rendszeresítése.
5. Választások.

FIGYELMEZTETÉS.

A közgyűlés a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásáig lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint az igazgatóság évi jelentése a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a részvényesek rendelkezésére áll Székelyudvarhely, 1906 január 15.

AZ IGAZGATÓSÁG.

MEGHIVÓ.

A Székelyudvarhelyi

Zálogkölcsonintézet

és betéti pénztár

1906. évi február 18-án a. u. 2 órakor Székelyudvarhelyt, hivatalos helyiségében

Közgyűlést

tart, melyre az érdekeltek tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről és a zárszámadás bemutatása.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A felmentvények megadása.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. Indítványok.

A közgyűlésen csak az bir szavazati joggal, ki az alapszabályok 60. §-a értelmében részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap hivatalos órái lejárataig az intézet pénztárához leteszi.

AZ IGAZGATÓSÁG.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

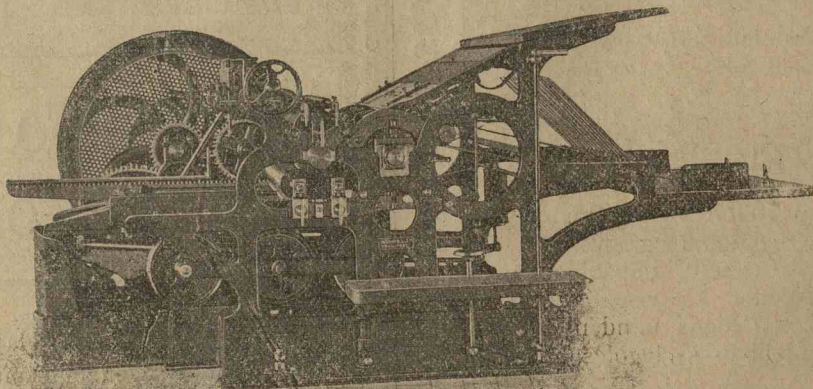
Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomtatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, községi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány-raktára.



Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfel-számítás nélkül megrendelhetők.

Zeneművek papir-, író- és rajzszerkek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberendezések mérsékelt árak mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1906.